

Triodos Bank Impact Collective

8 mei 2026

Voedetransitie

Dilemma:

Zou Triodos Bank de ontwikkeling
en productie van kweekvlees
moeten financieren?

Dilemma Voedeltransitie

Zou Triodos Bank de ontwikkeling en productie van kweekvlees moeten financieren?

Dit dilemma raakt aan de voedseltransitie: hoe bewegen we wereldwijd naar een duurzamer, diervriendelijker en gezonder voedselsysteem? Kweekvlees staat daarin voor een technologische benadering van verandering. Onder de vraag of Triodos Bank de ontwikkeling van kweekvlees moet financieren, liggen ook bredere thema's: welk eetpatroon vinden we wenselijk, welke rol geven we technologie in het voedselsysteem, en hoe verhouden we ons tot boeren, dieren en landschap?

Context bij het dilemma

- Met kweekvlees wordt het gebruik van dierlijke cellen in cellulaire landbouw bedoeld. Cellulaire landbouw is een manier om dierlijke producten te maken met gekweekte cellen in plaats van met dieren zelf.
- De kweekvleessector is in ontwikkeling. Hoewel het sommige kweekvlees-startups niet lukt om rendabel te worden, komen in landen als Singapore en Amerika de eerste vormen van kweekvlees op de markt. In Europa zijn er ook ontwikkelingen, zoals de Nederlandse startup Mosa Meat.
- Op het vlak van dierenwelzijn is een belangrijke innovatie bij kweekvlees dat er geen gebruik van foetaal kalverserum (FBS) meer nodig is. Dit is een proces waarbij bloed wordt afgetapt uit levende koeienfoetussen tijdens de slacht, dat lange tijd onmisbaar was voor celgroei in kweekvleesproductie.

Huidig standpunt van Triodos Bank

- Triodos Bank heeft een lange traditie van financiering in de biologische en biodynamische landbouw, en de transitie naar duurzame voedselproductie is een van de vijf transitithema's van Triodos Bank.
- Triodos Bank financiert de ontwikkeling kweekvlees niet, zoals beschreven in haar [vision paper uit 2019](#), met als redenen: de hoge kosten van productie van kweekvlees, de onduidelijke gezondheidseffecten, het relatief hoge energiegebruik en het bovengenoemde (inmiddels gedateerde) FBS-argument. Triodos Foundation volgt dit beleid, en steunt dus evenmin onderzoek naar kweekvlees.
- Op dit moment wordt bij Triodos Bank een nieuw *vision paper* geschreven over de voedseltransitie, en kweekvlees staat opnieuw ter discussie. De uitkomst van het gesprek over dit dilemma zal verwerkt worden in onze voedselvisie voor de komende jaren.

Argumenten vóór kweekvlees

De onderstaande punten beschrijven argumenten die vaak worden genoemd door voorstanders van kweekvlees.

- **Minder dierenleed.** Per jaar worden er in Nederland zo'n 14 miljoen varkens, 1,9 miljoen runderen en een half miljard vleeskuikens [geslacht](#). [Slechts ongeveer 4%](#) van het vlees in de Nederlandse supermarkt draagt een duurzaamheidslabel met oog voor dierenwelzijn, zoals biologisch of een Beter Leven-ster. Als kweekvlees een deel van deze aankopen vervangt, wordt veel dierenleed voorkomen.
- Het eerdere bezwaar rond foetaal runderserum (FBS) is inmiddels ondervangen: er bestaan [nu pijnloze alternatieven](#) voor het afnemen van celmateriaal en serum.
- **Potentieel milieu-impact, met kanttekeningen.** De wereldwijde veeteelt is verantwoordelijk voor ongeveer 14% van de totale wereldwijde [broeikasgasuitstoot](#), ongeveer 30% van al het wereldwijde

[agrarisch watergebruik en](#) meer dan 35% van het [bewoonbaar aardoppervlak](#) wordt direct of indirect gebruikt voor het produceren van dierlijk eiwit.

- Kweekvlees heeft waarschijnlijk een substantieel lagere impact op klimaat, watergebruik, stikstofuitstoot en landgebruik dan normaal vlees, maar wetenschappers verschillen van mening over de precieze omvang van dit verschil. Dat komt doordat laboratoriumdata niet eenvoudig te vertalen zijn naar grootschalige productiesystemen, en de uitkomst afhangt van aannames zoals het type energie dat voor de productie wordt gebruikt.
- Plantaardige alternatieven zoals vleesvervangers, noten, linzen en andere peulvruchten hebben naar alle waarschijnlijkheid een lagere impact.
- **Indirecte winst voor biodiversiteit.** Een daling van de vleesconsumptie maakt een andere veehouderij mogelijk: extensiever, met meer ruimte voor natuur. Dit argument rust op de aanname dat vrijgekomen landbouwgrond ook daadwerkelijk een andere bestemming krijgt, wat afhankelijk is van overheidsbeleid.

Minder risico op bepaalde infectieziektes. Door de hoge veedichtheid is Nederland kwetsbaar voor infectieziektes die van dier op mens kunnen overgaan. Kweekvlees verkleint dit risico: productie vindt plaats in gecontroleerde omgevingen met een fractie van de huidige veestapel.

Argumenten tegen kweekvlees

De onderstaande punten beschrijven argumenten die vaak worden genoemd door tegenstanders van kweekvlees.

- **Kweekvlees houdt een vleesrijk dieet in stand.** Kweekvlees biedt een technologische oplossing voor de gevolgen van overmatige vleesconsumptie, zonder de oorzaak aan te pakken. Een plantaardig dieet heeft een nog lagere milieu-impact en is bovendien waarschijnlijk beter voor de gezondheid, onder andere doordat het hart- en vaatziekten helpt te voorkomen. Het [voedingscentrum](#) geeft in de nieuwe schijf van vijf bijvoorbeeld een aanbeveling voor maximaal 300 gram vlees per week, met maximaal 100 gram rood vlees.
- **Potentieel hogere energiekosten** De productie van kweekvlees kost op dit moment meer energie dan gewoon vlees per kilo. Wetenschappers en bedrijven verwachten dat het energieverbruik daalt met betere techniek en meer hernieuwbare energie in de productieketen in de opschaling. De klimaatimpact van dit energiegebruik hangt sterk af van de energiebron die wordt gebruikt.
- **Plantaardige alternatieven bestaan al.** Kweekvlees is niet het enige alternatief voor vlees. Plantaardige vleesvervangers, peulvruchten, noten en andere eiwitbronnen zijn al breed beschikbaar, zijn vaak gezond, hebben doorgaans een lagere milieu-impact en zijn goed ingebed in bestaande voedselketens. Ten opzichte van deze andere vervangers, is kweekvlees voor consumenten wel een relatief makkelijk alternatief om de consumptie van normaal (rood) vlees te verminderen.
- **Vervreemding van het voedselsysteem.** Kweekvlees verbreekt de verbinding tussen consument, boer en voedsel nog verder. Waar vleesproductie al ver verwijderd is van de consument, voegt kweekvlees daar een extra laag van industriële abstractie aan toe.
- **Machtsconcentratie en bedreiging van boeren.** De opschaling van kweekvlees vereist grote investeringen in biotechnologie en productiecapaciteit, wat de kans vergroot dat het voedselsysteem verder geconcentreerd raakt bij een handvol grote spelers, en weg van boeren. Een aantal Europese landen en Amerikaanse staten hebben de verkoop van kweekvlees verboden om hun boeren te beschermen. Er zijn initiatieven die kleinschalige productie dicht bij de boer promoten, zoals de organisatie RespectFarms met boer [Corné van Leeuwen](#).
- **Onduidelijke gezondheidseffecten op lange termijn.** Er bestaan nog geen grootschalige langetermijnstudies naar de gezondheidseffecten van kweekvleesconsumptie. Er zijn dus geen studies naar bijvoorbeeld de impact van kweekvlees op onze darmflora.
- Moleculair gezien zou kweekvlees niet veel van conventioneel vlees moeten verschillen. Toch zullen er wel verschillen zijn in hoe de voedingswaarde van kweekvlees in de praktijk uitpakt. Er is bijvoorbeeld een [studie](#) die laat zien dat de voedingswaarde van kip van kweekvlees verschilt van normaal kippenvlees.
- Kweekvlees wordt geproduceerd in een steriele omgeving, zonder gebruik van antibiotica of chemische bestrijdingsmiddelen.

- Voordat kweekvlees op de Europese markt komt, moet het een strenge beoordeling van autoriteiten voor voedselveiligheid doorstaan.
- Hoewel producenten van gekweekt vlees zoals Mosa Meat momenteel geen genetisch gemodificeerde cellen gebruiken, verkent wetenschappelijk onderzoek [genetische modificatie](#) als mogelijke oplossing voor bepaalde productie-uitdagingen. Dit staat op gespannen voet met de bezwaren van Triodos Bank tegen genetische modificatie in voedselproductie.

De rol van Triodos Bank

- Op de korte termijn zijn er waarschijnlijk weinig mogelijkheden tot het investeren in kweekvlees voor Triodos Bank. Toch is het dilemma een goed voorbeeld van hoe we breder om kunnen gaan met technologische innovatie in het voedselsysteem. Vergelijkbare vragen kunnen komen over bijvoorbeeld gefermenteerde koe-vrije kaas, verticale landbouw of insectenboerderijen.
- Ook kunnen er aanvragen komen voor Triodos Foundation voor wetenschappelijk onderzoek naar kweekvlees.
- Deze vraag gaat ook over welke rol Triodos Bank ziet voor technologie en innovatie in de voedseltransitie, naast biologische of biodynamische landbouw en meer plantaardige voeding.

Dilemma: Zou Triodos Bank de ontwikkeling en productie van kweekvlees moeten financieren?

Twee mogelijke opties voor dit dilemma

- **Optie 1: Huidig standpunt handhaven, onderbouwing veranderen.** Het FBS-argument loslaten, de nadruk volledig verschuiven naar andere argumenten zoals rondom gezondheid, energievraag en het boerenperspectief.
- **Optie 2: Standpunt gedeeltelijk herzien en voorwaardelijk kweekvlees financieren:** Geen FBS, geen genetische modificatie en zo veel als mogelijk hernieuwbare energie eisen. Natuurlijk hangt financiering in de praktijk af van kansen. We zouden ook onderzoek naar kweekvlees kunnen financieren onder voorwaarden.